

Fitxa per la Nules-pèdia / Museu de memòria oral

Nom/Cognom	Rosario Mechó Planelles
Títol	<i>Especial COVID: Rosario Mechó Planelles, psicòloga de la Residència de majors</i>
Categories	Salut, COVID, dona, majors, treball
Data i lloc de l'entrevista	Dijous 17 de setembre de 2020, a ca l'entrevistada
Equip entrevistador	Etnograma (Nelo Vilar, Laura Yustas)
Enllaç	https://youtu.be/EyTmolfaYhY
Extracte	https://youtu.be/MELimHrcguc

Publiquem la quarta entrevista dedicada a l'emergència sanitària provocada pel Covid-19. En este cas ens acostem a la situació de la Residència de Majors Mare de Déu de la Soledat de Nules i parlem amb la seua psicòloga, Rosario Mechó Planelles, també coneguda com a 'Sari'. Sari ens explica molt amablement com s'ha viscut la situació entre els usuaris i usuàries de la residència i quines mesures s'han pres. De Sari ens ha agradat molt el seu compromís amb les persones i el projecte de la Residència.

Sinopsi:

Rosario Mechó Planelles és psicòloga de la Residència de Majors Mare de Déu de la Soledat de Nules des de fa dèsset anys. És tota una veterana en el seu treball i ens explica amb passió i detall com s'ha viscut la situació al centre, com ho ha afrontat el seu personal i, sobretot, com ha afectat a les persones majors.

Transcripció:

Bueno, jo sóc Rosario Mechó Planelles, però tots me coneixen com a Sari, o Xero... o Rosario, o... [risses] tot ho admitisc, no passa res.

Tu eres la psicòloga de la Residència de la Mare de Déu de la Soledat.

Efectivament, ja fa casi dèssset anys que estic allí.

Dèssset anys! Mare meua!

Passa el temps molt apresca, per a tots.

Súper veterana. Bueno, les residències han estat en el ull de l'huracà absolutament...

Totalment.

...no sé què ha passat ací, ens pots contar un poquet?

Bueno, pues... mosatros de moment no hem tingut ni tenim ningun cas.

Què maravilla.

La veritat és que sí, és un factor... per una part de sort, tamé, perquè no hi ha res més que vore la televisió i veiem enseguida com està el panorama, però nosaltres de moment hem pogut salvar esta situació i agrair sobretot tamé al personal de la casa, que està molt conscienciat en esta situació i claro, pues són els primers que prenen les mesures més convenientes perquè açò seguisca aixina.

Com a psicòlegs... per als que no sabem, ens pots explicar un poquet quin és el teu paper en la residència?

En general els psicòlegs en les residències treballem sobretot el àrea més cognitiva de la gent, sabem que en les residències -sobretot estos últims anys- la gent ve amb un deterioro molt gran generalment. Entonces tenim a gent... mosatros en la residència tenim un volum de gent amb demències elevat, com en totes, o en la majoria... dins d'això la funció que tenim els psicòlegs entre altres moltes és el treball amb les persones a nivell cognitiu. Per a què?, pues per a que seguisquen orientats... totes les àrees cognitives que encara estan i encara seguisquen funcionant permanesquen aixina, estiguen aixina una mica més... i bueno, entre atres coses formem tamé part d'un equip en el que treballem a conjunt amb el personal de la casa per a totes les coses i per a totes les vivències que tenen els majors allí, perquè estiguen lo millor possible, com en casa, que és el que ens agradaria realment. La veritat és que el paper del psicòleg és prou ampli dins d'una residència. Som molta gent la que hi ha allí i no pots abarcar totes les àrees, però bàsicament pues ixa. Però sobretot jo crec que el més important és el ser "escuchador" [risses]. El ser escuchador, per lo que diem abans, que a la gent gran li encanta parlar de les seues coses i això pues te dóna... t'obri molt, una amplitud de mires tamé i te dóna peu a llevar-te tamé molts clicés sobre la gent, i és molt interessant.

Què bonic, mare meua.

Sí.

Bueno, suppose que el nivell de dependència és total en la gent que estan en la residència.

Home, el nivell de dependència depèn de la patologia de la persona, entonces sí que n'hi ha gent que és molt dependent, n'hi ha gent que és mitjanament dependent i n'hi ha gent que és totalment autònoma i que perfectament pot dur una vida quasi normal.

Supose que esta gent molt independent tamé estarà confinada des de fa mesos.

Clar. Els ha sigut la veritat és que molt dur. A pesar de que no hem tingut... o per la sort de que no hem tingut ningun cas, però claro, han tingut que patir -com tot el món- ixe confinament.

Ha sigut molt dur per a d'ells, sobretot el contacte amb les famílies. I en ixé punt la veritat és que molt agraits amb les famílies perquè han sabut entendre esta situació, per a mosatros ha sigut un pas molt dur el tindre que dir a les famílies “mira, no podeu vindre, és que no podeu entrar, és que no pot entrar ningú”. I tinc que dir que ho han entès perfectament, mos han col·laborat des del primer moment en tot el que els hem proposat, a pesar de que ha sigut una situació pues... prou dura sincerament per a d'ells. Sí que és cert que en el primer moment hem començat amb les videocridaes i, bueno, ha sigut tamé molt xulo i molt divertit en moltes ocasions: pues una festa de cumpleaños, bueno, festa, una celebració del cumpleaños de algú, pues la gravem i la enviem a la família i... vull dir, ha sigut... tamé ha tingut una part molt divertida en ixos aspectes.

Era una de las cosas que volíem preguntar-vos, com estàveu fent-ho en les famílies, si estàveu treballant una miqueta cara a ells.

Sí, sí, des del primer moment ja vam entendre que no podia ser ixé aïllament tan brutal. I bueno, vam establir enseguida les videocridaes... [5 min.] en el moment en què vam poder eixir tamé a la zona del jardinet pues ens vam ficar en contacte amb les famílies perquè per sort tenim un jardinet que té accés al carrer, entonces les famílies podien passar, vore als seus familiars allí prenent el solet... i encara que no s'arrimaren ni entraren ni res, però era un atra manera de vore-ho. I tamé ha estat bé.

Supose que totes les activitats en la residència... s'hauran trastocat totes, perquè tindre gent tancà allí...

Sí. En març quan va començar tot açò lo primer era... la gent totalment aislà, en habitacions. Allí vam tindre que seleccionar un poc: gent que no podia estar en una habitació tancà assoles, és inviable i bueno, i la gent que ho va entendre dins dels nostres usuaris, tamé la gent va entendre que la situació era ixa i n'hi ha molta gent que se va quedar en l'habitació i ho ha respectat perfectament, però d'altres persones que han tingut que estar... pues separaetes guardant la seguretat però més en els salons. Però bueno, ho hem dut prou bé, jo tinc que dir que la gent gran sempre mos ensenya i tenen un factor de algo que me encanta que és la resiliència que és ixé poder per damunt de les circumstàncies de seguir endavant i de donar sempre un eixemple i jo crec que això ho hem vist tots en la nostra residència, així que com sempre són un eixemple a seguir. El que diem de les activitats, que se m'havia anat un poc, sí. Des del moment en què van estar confinats, claro, les activitats grupals ja no podíem ser, entonces sí que vam preparar algun tipo de activitat individual en cada grupet, però clar, seixanta-quatre persones amb els horaris que tenim... entonces ha sigut un caos, bueno, un caos no, vull dir, un canvi absolut de lo que era la vida diària de la residència a lo que ha sigut en estos mesos. I ahí tamé donar un factor de recolzament molt gran a lo que deia antes al personal per lo que dic de la capacitat d'adaptació, vull dir, en moment donat en que unes circumstàncies tan extraordinàries te vénen al damunt i dius “ostras, açò com ho fem”, i tots a una: vale, pues hui jo d'ajude a açò, demà tu m'ajudes a allò, mos se fa tard ací pues mos quedem més rato, si tenim que anar un dumenge... Vull dir, en això hem tingut tamé molt bons companyers, sincerament.

Era una de les cosas que volíem preguntar-te també: treballadores i treballadors, com afecta? Si hi ha un risc... estem veient molt... a mosatros lo que mos arriba per la tele no sé fins a quin punt...

Claro, no seria massa convenient perquè n'hi ha una sobreinformació i hi ha que evitar-ho. Tu tens que anar a canals que sàpies que són més o menys certers i evitar totes ixes informacions

que vénen i tal. És inevitable, per un altre costat, que la gent pues... mosatros mateixa, els treballadors del centre "ostras, han dit açò", "mos hem enterat d'allò", entonces sempre tens que anar una miqueta ahí jugant amb el sentit comú. Dient a vore, tinguem una miqueta de serenitat, això és així, tal... I en ixé sentit ho hem aconsellat sempre tant als treballadors com a la gent gran que a vegades enxufa la tele i ahí està "i el virus... el coronavirus..." i al final acabàvem... dic això no pot ser. Entonces regular una miqueta això tamé ens ha servit pa no... pa que no se'ns escapara de les mans, sobretot amb el personal, que dia "ostras, se podrà entrar?", "i se pot...?", "pues jo tinc que anar a l'hospital...", pues en fi, totes estes coses jo crec que les hem dutes prou bé sincerament.

Supose que els treballadors esteu molt molt controlats per a què no arribe el virus de cap manera.

Clar. Home, clar. Mosatros tenim clar que som un punt d'entrada... vamos, el primer punt d'entrada perquè seguim aixina, en la residència no entra ningú, entonces hem de ser mosatros els que ens cuidem, els que tinguem una constància i una claritat de que hem de tindre molta precaució. I de moment ens està eixint bé. Ja vorem.

Vos està eixint genial, què sort sí. Perquè lo que mos arriba és terrible, les imatges que han arribat de gent... morta per ahí.

Bueno, jo és lo que dic, que tamé és informació que està molt parcel·là. O siga, són fotografies i tu desconeixes el perquè, de fet eixien tamé, comentaven, "claro, és que estan ahí perquè no han vingut a endur-se'ls". Entonces n'hi ha que saber sempre les altres sengons parts, per això dic que és molt important que la informació siga molt certera **[10 min.]**.

Sí, absolutament. Supose que protocols de neteja... i de distància... vos tindran, mare meua...

Bueno, de les mascaretes, dels gels... [risses], bueno, de tot, allí tenim de tots els productes, les mans superdesgastaes de tant de... però bueno. Els iaies tamé. Ells, bueno, la setmana abans del confinament, ja estava tot el tema, açò què passarà, açò què passarà... ja vam tindre una xarraeta, mos va fer la doctora del centre, Esther, una xarrada amb el tema de la higiene, i de mantindre la distància i tot això... Xica, lo del gel... els ha agradat a saber [risses], i els tenim tot el dia ficant-los el gel. Ells a... "com se llaven les mans?" Clar, recordant una miqueta el procés, com se fa i tot això, però bueno, molt bé, col·laboren molt ells, i a més com els tenim pels tots els puestos... pues ells van, se l'agarren, se'l fiquen... Dius, mira tu, ja s'ho saben, les mascaretes tamé. Repartim les mascaretes a diari i ells ja com saben que les repartim "hoy no me has dado la mascarilla, eh?" [risses], "ostras! Que se m'ha oblidat, ara te la done", o siga, que estan molt pendent tamé d'ixes coses.

La neteja en les residències...

La neteja.

... hi ha llocs que s'han netejat parets i tot, no sé si això se continua fent o si ha sigut molt exagerat...

La neteja... home, la nostra residència sempre ha sigut una residència que ha tingut fama d'una higiene impecable i és aixina. En estos moments la cosa pues ha tingut que sumar-se tot lo que és els temes de... pues això, de desinfectants... lo que era correcte i adequat per a esta

situació. Però bueno, sense ningun problema, vull dir, les limpiadores són de cent [risses]!
Sense cap problema.

**Vivim en un moment... o hem viscut, de molta emotivitat: aplaudiments, agraïments...
supose que ho heu viscut molt tamé.**

Sí, además claro, els dissabtes que passava... els bombers i bueno, eixíem a recibir-los amb els aplaudiments... alguna vegaeta al balconet un parell d'usuaris -amb mi per lo menos- han estat allí aplaudint tamé amb els cartelonets. Tot això realment han col·laborat ells a fer-ho: els cartelonets, a pintar dibuixos relacionats... un poc tot això pa tindre la residència per dintre un poc diferent i recordar en quin moment estem tamé, això és important. Però sí, d'agrair tamé a l'ajuntament ixa deferència de vindre tots els dissabtes a acompanyar-mos un poc i donar una miqueta de alè, no?, perquè entres en una rutina i és una rutina dura, per l'emotivitat que tu dius. N'hi han persones usuàries que "pues mi hijo no lo puedo ver, no ha venido, tal... - Mira, és que no puede venir porque esto, per lo atre...", entonces totes ixes emocions és important tamé treballar-les amb la gent gran perquè són circumstàncies tan dures, la veritat és que dures, eh? Inclús encara que no hagem tingut ningun cas, han sigut circumstàncies dures.

Sabem que hi ha residències, que ha hagut residències en les que per lo menys en algun moment determinat tenien treballadores que voluntàriament se quedaven pràcticament a viure allí per evitar riscs. No sé si ací ha passat algo així.

No, no ens hem plantejat esta situació, simplement perquè ha vingut la cosa aixina. Vull dir, hem anat al dia a dia, no teníem ningun cas, la cosa seguia bé... no ha hagut ningun problema en el sentit de que les famílies mos han apoyat i mos han recolzat en tot moment, la Junta de la residència totalment volcà... Vull dir, no hem tingut en ningun moment que plantejar-mos... Tal volta si haguérem tingut algun cas o inclús algú de casa de les treballadores o de algo... "ostras, igual podríem plantejar-mos açò", però no ha sigut el cas. Que no vol dir que no puga ser, eh?

Sí, que encara ens queda per a un ratet...

Sí, sí... [risses].

Supose que una psicóloga en una residència no treballa dos horetas a la setmana, que allí estaràs...

No, jo tinc una setmana més intensa. Aixina i tot no donem pa més [risses], vull dir, som molta gent i hi ha...

Sixanta-quatre persones!

Sixanta-quatre persones, i a part d'això tota la burocràcia que acompanya la feina: registres, protocols contínuos i tal. Però bueno, ahí tenim a la directora que tamé és una crac i està al dia de totes estes coses.

(...) Lo que sí que m'agradaria comentar tamé en el tema de lo que són residències **[15 min.]**, és que estem ara en un moment en que lo que és l'atenció a la persona gran va a canviar un poc. Vull dir, hasta este moment bàsicament han sigut cuidados assistencials, encara que s'han incorporat les figures dels treballadors socials, els psicòlegs, terapeutes ocupacionals, fisioterapeutes... a la residència, el paradigma de atenció a la gent gran sabem que té que canviar. Vull dir, mosatros volem tindre una residència que siga realment la nostra casa. Jo

pense en mi, pense en a on voldria anar jo quan fóra gran, jo sé que segurament tindrè que anar a una residència però jo vull que siga una residència... la millor residència. Vull que siga ma casa. I això de moment pues encara no ho hem aconseguit del tot. Lo que anem a entrar ara és en un procediment d'una atenció centrada en la persona, en què la persona major, la persona gran, va a ser el centre de tot, i encara que ho digam: "no, ells són lo més important", realment és així, lo més important; lo que volem és que realment ho siga, eh? A partir d'ara va a haver una sèrie de canvis i de coses, poquet a poquet perquè és un procés llarg, en el que lo que volem és això, no?, que la persona estiga atesa de la millor manera possible. Que tot açò repercutisca en el benestar de tots: és bo pa la persona, és bo pa la societat, és bo pa les famílies, i lo que reporta és dignitat, no?, que és lo que demanem. Que la dignitat de la persona és hasta l'últim moment, i té que ser aixina.